

Streng foreldre får umulige barn

Barn mister respekten for autoritære og kontrollerende foreldre. Dermed øker også risikoen for at podene etter hvert blir både uhøflige og kriminelle.

Ingrid Spilde
Journalist

Tirsdag 14. februar 2012
kl. 05:00

(Illustrasjonsfoto: colourbox.no)

Ulike foreldre kan ha svært sprikende meninger om hvordan ungene skal oppdras. Noen sverger til beinhard disiplin, mens andre synes enhver regel representerer et stengsel for sunn utfoldelse.

Det de begge har rett i, er at opphavets tilnærming til oppdragelse antageligvis har mye å si for hva slags menneske barnet utvikler seg til å bli. Nyere forskning antyder derimot at ingen av overnevnte ytterpunkter er optimale strategier.

I hvert fall ikke hvis målet er at poden skal bli et selvstendig, utforskende og fornøyd individ med en grei porsjon manerer og selvbeherskelse.

Flere tidligere undersøkelser antyder at den såkalte autoritative foreldrestilen gir best resultater. Nå har amerikanske forskere fått en ide om en av årsakene til dette.

Autoritære, autoritative eller ettergivende

Foreldre deles ofte inn i tre grupper: de autoritære, de autoritative og de ettergivende.

Autoritære voksne er krevende og svært kontrollerende, men samtidig litt distanserte og ikke så følsomme overfor barnas behov. Regler blir satt opp uten diskusjon eller forklaringer, og foreldrene forventer at instruksene følges uten klager eller spørsmål.

Autoritative foreldre stiller også høye krav, men er varme og følsomme for hva ungene trenger. Kommunikasjonen går begge veier. De voksne forklarer hvorfor reglene er satt, men er også åpne for å høre barnas mening om grensene.

I den andre ytterkanten finnes de ettergivende foreldrene, som verken krever eller kontrollerer. De er ofte varme og åpne for barnas behov, men setter få grenser. Brudd på regler har heller ikke nevneverdige konsekvens for ungene.

Autoritative har størst suksess

Generelt har det vist seg at barn av autoritære foreldre har en tendens til å bli mer misfornøyde, tilbaketrukne og mistroiske.

(Illustrasjonsfoto: colourbox.no)

Avkom av ettergivende voksne er på sin side de minst selvstendige, utforskende og selvbeherskede, mens de autoritative foreldrene oftere får barn som er selvstendige, beherskede og fornøyde.

Derfor mener mange oppdragelsesekspertene at sistnevnte stil er å foretrekke.

Rick Trinkner og kollegaene fra University of New Hampshire tror de autoritative foreldrenes suksess henger sammen med barnas egen respekt for foreldrenes autoritet.

Mangler respekt og bryter lover

Resultatene fra forskernes langtidsstudier av unge på ungdomsskole og videregående skole viste at foreldrenes oppdragelsesstil hadde direkte innvirkning på hvorvidt barna oppfattet foreldrene som rettmessige autoriteter.

Stikk i strid med intensjonen, ble de autoritære foreldrene ofte ikke ansett som ekte autoriteter. Dette hadde konsekvenser for oppførselen til barna deres.

Nettopp avkommet av strenge foreldre satte seg oftere imot mors eller fars regler. De var oftere respektløse og tilbøyelige til å bryte lover.

Ettergivende foreldre satte seg heller ikke i respekt hos ungene. Men her så forskerne verken noe positivt eller negativt utslag på sannsynligheten for lovløs oppførsel.

Aksepterte regler

De autoritative foreldrene ble derimot oftere oppfattet som riktige autoriteter, og det var mindre risiko for at ungene deres skulle gjøre noe ulovlig. Antageligvis er disse ungdommene mer villige til å akseptere foreldrenes regler, tror Trinkner.

- Når barn oppfatter foreldrene som rettmessige autoriteter, stoler de på forelderen og føler en forpliktelse til å gjøre som foreldrene deres har sagt, sier han i en pressemelding.

- Dette er en viktig egenskap for alle autoritetsskikkelser, fordi forelderen ikke trenger å bruke et system

av belønning og straff for å kontrollere oppførselen og fordi det er mer sannsynlig at barnet følger reglene når forelderen ikke er tilstede.

Referanse:

R. Trinkner, E. S. Cohn, C. J. Rebellon, K. Van Gundy, [Don't trust anyone over 30: Parental legitimacy as a mediator between parenting style and changes in delinquent behavior over time](#), *Journal of Adolescence*, vol 35, nr 1, februar 2012, s 119–132